

Odgovoriti moramo: »Učiteljski Tovariš« bi s tem naslovom kot splošen politički dnevnik že vsled naslova ne prodril v maso, ker je že v naslovu označen predsek interes samo enega stana pri listu; kot stanovsko-politiški dnevnik bi se med maso ne vzdržal, in tudi nima smisla, samo učiteljstvo je pa premaloštevilno, da bi ga moglo gmotno vzdržati; kot stanovsko-politiški. Najvišji gospodarsko potreben.

»Učit. Tov.« ne smemo reformirati v splošni politički list in mora ostati strogo stanovsko-politiški. Najvišjo gospodarsko dosegljiv obseg je kot tednik. Delovati ima neprenehoma v stanovskih vrstah, da so te močne in trdne, ker z notranjo močjo stanu je socialna skupina močna na zunaj. Treba je probujati našo notranjo moč in silo, da dozore nazoni in se izkristalizirajo načela v stanovskih vrstah samih in da postane v cilju in zavesti močna vsa organizacija.

»Učiteljski Tovariš« torej mora ostati strogo stanovsko-politiški list in mora delovati v stanovskih vrstah; upravičeno se pa zahteva od vsakega učitelja in učiteljice, da si vzdržuje poleg stanovskega lista še en splošen politički dnevnik.

Vprašanje neodvisnega političkega dnevnika z nam prijaznim javnim mnenjem pa ostane odprto — v razpravo časniškarskemu odseku; zgodovina nam govori, da smo ga že imeli!

Načrt za preustrojitev šolstva.

Obravnavati pa I. skupine: Organizacija šolstva.

Načela: a) Enotna narodna šola;
b) razvoj individualno;
c) praktičnost pouka.

Ustroj:

I. **Osnovna (ljudska) šola** od 8. do 14. leta. Kot splošne strokovne šole slede od 14. do 16., oz. 17. leta. Obča obrtno-nadaljevalna, strokovno obrtna, trgovska, kmetijska in gospodinjstva šola (tečaj).

Po potrebi se osnovna šola organizira kot meščanska štiriletna in sicer od 12. do 16. leta. Iz te je potem mogoč prestop v višjo obrtno šolo.

II. **Srednja šola.** Prehod v to je iz osnovne šole direktno in za nadarjene mogoče že s 13. letom. Srednja šola bi trajala 6 let, obsegala vse predmete, toda dovoljevala svobodno izbero. Pouk sloni na materinskem jeziku ter na gospodarskem in kulturnem življenju naroda. Iz te šole prihaja tudi učiteljstvo osnovne in obrtne (trgovske, kmetijske, meščanske) šole.

III. **Univerza** obsegaj vse panoge vede kakor tudi človeške dejavnosti sploh. Bodi torej ne le pravna, medicinska, teološka in filozofska, temveč tudi tehnična, poljedelska, montanistična itd. visoka šola obnem. Vsakomur je v njej mogoče razširiti svojo naobrazbo, dostop k predavanjem je vsakomur svoboden.

IV. **Sistem potovalnih učiteljev** za okrožja po njih značaj: poljedelstvo, industrija, goščarstvo itd. **Namen:** biti kot strokovnjak ljudstvu na razpolago v svrhu praktičnih demonstracij in pomoči.

V. **Razrednost** (v družboslovnem smislu) šol je omejit s sistemom nagrad in podpor nadarjenecem iz proletariata.

Jos. Pahor.

Kranjska ljudska šola brez učiteljev.

Enkrat smo že naglašali posledice slabih plač in zaradi tega mižerno stanje ljudske šole. Danes se hočemo zopet pomuditi pri tej temi. Naše vrstice so namenjene ljudstvu v informacijo, da ne bode dolžilo učiteljstva, da mu ni mar njegova izobrazba in vzgoja mladine. Spoznanje bo prišlo, a takrat bo pozno, če ne prepozno. Kako izgleda danes naše ljudsko šolstvo? Glasom zadnjega razpisa služb je praznih 32 moških učnih mest. Pred vojno ni bilo zasedenih na Kranjskem nad 80 moških učnih mest — torej znaša danes moški deficit 110, kar je seveda minimum. Sprejemnega izpita na učiteljske v Ljubljani so se vdeležili štirje, od katerih sta bila sprejeta dva. Na ženskem učiteljskem pa, kjer se je priglasilo navadno za julijski termin saj po 100 gojenk, se jih je prijavielo letos 40.

Ti statistični podatki so malenkostni sicer, povedo pa mnogo.

Danes nudijo po časopisih kuharicam plačo mesečnih 80 K s hrano in stanovanjem, dočim je učiteljice odmerjena še vedno temeljna plača 66 K 66 h. Seveda ni dobiti potem učiteljice, in še manj učiteljev, da bi se uobdobju na večno gladovanje iz ljubezni do svojega naroda.

Tisti krivi preroki in »prijatelji ljudstva«, ki imajo vsak dan ljubezen in skrb

za narod na jeziku, so zanjo dobro plačani, in ker niso nikoli stradali, jim je seveda pojem »glad« popolnoma neumljiv. Naše ljudstvo pa v veliki večini tudi še ni prepričano tako o koristi šole, kakor bi bilo treba. Zato je lahko nastopiti vsakemu občinskemu odborniku proti šoli. Pri proračunu malo potarna o velikih stroških in hitro mu tovariši prikrajajo. Kako se dela z dovoljenimi draginjskimi dokladami je tudi znano. Dež. odbor se je izgovarjal na vlado, in ko so se storili potrebni koraki, je izplačilo vseeno izostalo. Vse kaže, da bo kranjsko šolstvo prej kot se misli brez učnih moči, ker niso pri tem stanu dani najprimitivnejši eksistenčni pogoji.

Gospodstvo »štirih« pa vlada dalje .. R.

Osnujmo si lastno aprovizacijo!

Pod tem naslovom se je oglašil tov. Šega z lepo idejo gospodarske organizacije. Misel ni nova v učiteljskih vrstah, ker imamo že svojo »Učiteljsko gospodarsko zadrugo v Celju«, ki je prav dobro uspevala pred vojno. Iz te organizacije, ki ima že večletne izkušnje, bi se dobil dragocen informativen material, na katerega podlagi bi se organizirala »Zavezina aprovizacija«.

Za gospodarsko osamosvojitve, svobodo mrja in za ne vem kaj vse, se bje danes sveta. Vojna je morala priti, da je pokazala tudi učiteljstvu moč gospodarske organizacije — pri drugih stanovih.

Bratovske skladišnice, konsumna društva, železničarski konsumi itd. vse to se danes razmeram primerno dobro obnaša. Učitelji smo gledali na ta podjetja, z ne baš najbolj pozornimi in prijaznimi očesom — zakaj, menda sami nismo znali. Lasali smo se med seboj in delali tlako vsaki stranki in društvom, ki nas je rabilo za svoje orodje. Cvetelo je koritarstvo in korupcija, in ko nas je pritisnila teža nesrečne vojne popolnoma k tlom, smo si hoteli pomagati — a ni šlo, ker je bilo prepozno. Danes garamo vsi v neizmerni mizeriji, ki ostane vedno kakor velik madež na listu zgodovine slovenskega naroda.

Prav na robu propada smo, in mogoče je to — naš spas. Naj vzklije iz tega gorja prvič trdna stanovska zavest in spoznanje, da nas le ta reši vsega zla. Od vseh oblasti zaničevani in prezirani **zupajmo le samim sebi, in v tej veri se moramo osamosvojiti!** Disciplinabno omogočila nadaljno delo, zmožno vodstvo pa bode pripeljalo organizacijo do trajnih uspehov.

Misel, organizirati aprovizacijo pod okriljem Zaveze, je prav dobra, semintja bi bilo treba kakih lokalnih sprememb zaradi prometnih zvez. Istotako bi bilo primernejše imeti za centralo Trst, ker ima izmed vseh omenjenih mest najboljše trgovske zveze. Res je Ljubljana središče Slovenije — ali Trst je naše trgovsko središče.

Tovariši in tovarišice, zamislite se v stvar in poročajte! R.

Slovensko učiteljstvo za Jugoslovanstvo.

Ponekod se trudi slovensko učiteljstvo, da nabira med svojimi tovariši prispevke za častno darilo nemškimi učiteljem Herzu, Otterju in Monscheinu za njihove zasluge za štajersko učiteljstvo. Razkošje častnih daril si smemo privoščati le v dobrih časih kot navrček. V hudih časih vojne, polnih grozot, trpljenja, stradanja in izumiranja slovanstva pa smo dolžni svoje poglede obračati samo na potrebe svojega naroda. Nemcem ni treba molelovati za svoje otroke, zato naj si le privoščijo razkošje osebnega češčenja in častnih daril za služni možem, a naj storo to med seboj.

Nemci naj torej sedaj ne hodijo med nas z bisago, saj se tudi mi v nobeni svoji zadevi ne obračamo do njih.

Silne potrebe Ciril Metodev družbe naj nam segajo v srce in v — žep ter naj odbijajo od sebe roke, ki silijo v naše žepce za tuj šport. Vlada nam ne pomaga, prepušča nas nazadovanju in propadanju, za Nemce pa skrbi v bogati meri.

Če imajo imenovani nemški učitelji zasluge za vso štajersko učiteljstvo, je to lepo in priznanje vredno, toda pomisliti je treba, da bi si zaslug za slovensko učiteljstvo ne mogli pridobiti, ako bi se jim ne bilo slovensko učiteljstvo udejstvovalo v njihovo organizacijo, temveč bi bili teh zaslug deležni oni slovenski učitelji, ki bi bili stali na čelu slovenske deželne organizacije, saj deželni odbor ne more ob razdelitvi draginjskih doklad ločiti slovenskega učiteljstva od nemškega. Naj bode torej omenjenim nemškim tovarišem že to zadostna nagrada za njihov trud, da jim slovensko učiteljstvo zaupa in da prispeva svoj davek nemškemu »Lehrerbundu«. Zakaj bi jim »Lehrerbund« ne podelil častnega darila, saj je v njem zastopano vse slovensko učiteljstvo.

Nabiranje darov v dobrodelne potrebe reklamuje slovenski narod za sebe. Ker je učiteljstvo važen del slovenskega naroda, naj se med njim nabira samo za nujne narodove zadeve. To se vjema s tendenco majniške deklaracije naših državnih poslancev ter ustreza klicu po koncentraciji narodnih sil.

Nabiralci za častni dar nemškimi tovarišem so imeli pred seboj sicer dober namen, a so v njem pozabili in preslišali obupne klice, prihajajoče iz velikanske bede jugoslovanstva, brzokone so o njej premalo podučeni. Naša pozornost se blagovolji obračati na jugoslovanstvo, ona naj se izvoli lotiti nabiranja milodarov za trpeči narod, tem načinom se bomo odvracali od podrejenosti tujine ter se bomo bližali svoji Jugoslaviji.

Iz naše organizacije. Skupne zadeve.

Iz Zaveze avstrijskega jugoslovankega učiteljstva.

Delegat so prijavi la dalje nastopna društva: XIV. Tolminsko učiteljsko društvo: 28. Ferdo Jelincič, nadučitelj — Podmelec, društveni predsednik; 29. Franc Ločniškar, nadučitelj — Dreženca; 30. Julija Torkarjeva, učiteljica — Podbrdo; namestnika? XV. Savinjsko učiteljsko društvo: 31. Ivan Jakše, učitelj — Vransko, društveni predsednik; 32. Anton Tušak, učitelj — Pozela, namestnica; Nike Flere - Kosi, učiteljica — Letuš. XVI. Deželno Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani: 33. Juraj Režek, učitelj — Ljubljana, društveni predsednik; 34. Jakob Furlan, učitelj — Ljubljana; 35. Josip Ambrožič, učitelj — Ljubljana; namestniki: Fran Crnagoj, nadučitelj — Karolinska zemlja; Fran Skulj, učitelj — Ljubljana; Janko Likar, učitelj — Ljubljana. XVII. Učiteljsko društvo za Trst in okolico v Trstu: 36. Anton Germek, učitelj — Sv. Ivan pri Trstu, društveni predsednik; 37. Andrej Čok, c. kr. učitelj na CM. šoli — Trst; 38. Ciril Valentič, šolski vodja — Katinara; 39. Hinko Medič, c. kr. učitelj na pripravniški za srednje šole — Trst; 40. Stana Germekova, učiteljica — Trst; namestniki: Josip Birs, učitelj — Trst; Ivan Tavčar, c. kr. učitelj na pripravniški za srednje šole — Trst; Anton Šeme, c. kr. učitelj na CM. šoli — Trst; Ivan Dimnik, c. kr. učitelj na CM. šoli — Trst. XVIII. Učiteljsko društvo za Slovenjgraški okraj: 41. Franc Vrečko, šolski ravnatelj — Slov. Gradec, društveni predsednik; šen delegat? namestnik: Martin Vrečko, šolski vodja — Pameče. XIX. Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj: 42. Fran Luznar, nadučitelj — Primsko, društveni predsednik; 43. Janja Miklavčičeva, učiteljica — Kranj; 44. Julija Zalokarjeva, učiteljica — Kokra; namestnika: Jakob Slapar, nadučitelj — Olševek; Anton Sepahar, učitelj — Kranj.

Bliža se čas Zavezinega delegacijskega zborovanja, a nekatera društva se ne ganejo. Ni jih nam mogoče zbuditi k novemu življenju, k zopetnemu delu v prosep šolstva in v korist stanu. Malomarno in brezbržno gledajo in opazujejo, kako se trudijo druga društva, da bi olajšala s svojim članom gorje. Brez vzmernjenja in očitkov vesti čakajo, kdaj jim pade v razprostrte roke s srago na čelu pridobljen sad bratskih društev in zvez! Tako postopanje ni lepo, ni honetno! Z ustanovitvijo aprovizacijskih odsekov po zgledu sosednih društev in z marljivim delom v njih bi priborila društva marsikako življenjsko potreščino in zbrisala mnogo solz z bledeh lic zmučenih članov učiteljskih rodov!

Tudi vodstvo Zaveze otežkuje delo toka zastopana društva. Od ene strani nas neprestano priglanjajo k hitri izvršitvi nujnih vprašanj, na drugi strani nas ovirajo društva, od katerih ne dobimo nikdar kaknega odgovora in rešitve. To Zavezine vodstvu ni vzpodbudno k vstrajnemu delu! Kdo naj gre z veseljem na delo v takih razmerah? Koliko društev je vzelo v pretres načrt preustrojite našega šolstva

in vladno predlogo o reformi učiteljske? Zato pridejo nezrele stvari pred delegacijo, ki jih odobri in sprejme. Toda ker se predlogi niso dovolj temeljito predelali na društvenih zborovanjih, pride vodstvo pri izvršitvi do prepričanja, da delegacijskega sklepa v taki obliki in s to vsebino ni mogoče izvesti. Sedaj pa nastopijo kritiki, ki vdarijo po vodstvu, češ da ni storilo svoje dolžnosti. 23 društev se ni izjavilo o ustanovitvi strokovnega tajništva v Zavezi, 27 društev še ni zavzelo stališča o izvaji opozicije; da, 3 društva so celo, ki do danes še niso poslala imenika svojih članov, tako da v teh treh okrajih Zaveza nima nobenega člana. Tako so zavozili nekateri naši tovariši svojo organizacijo in razpršili člane, da tavajo okoli brez sveta in pomoči!

V današnji številki vodstvo še ni moglo objaviti vzporeda za delegacijsko zborovanje, ker še ni dobilo v roke vseh predlogov. **Vodstvo Zaveze.**

Z druge vodstvene seje v upravn dobi 1918. (7. julija 1918.)

1. Pripravljalnemu odboru za snovanje učiteljskega društva za vipavski sodni okraj so se odposlala potrebna navodila.

2. Vsem včlanjenim društvom se je odposlalo v pregled in razpravo: a) »Izjava opozicije«, b) »Načrt za preustrojitev našega šolstva« (v to izvoljenemu odseku se je dostavila še posebna okrožnica), c) »Zavezino strokovno tajništvo«.

3. Zavezin predsednik je poročal pr ustanovitvi Jugoslovanke demokratske stranke v prosvetnem odseku splošno šolstvu, in sicer ne kot Zavezin predsednik, pač pa kot svobodni državljan. Poročilo je bilo zgolj informativno, ker se rešuje to vprašanje podrobno pravkar v naši Zavezi.

4. Na c. kr. ministrsko predsedstvo (oddelek za prehrano) se je vložila utemeljena prošnja za pridružitve učiteljstva k aprovizaciji za državne uradnike. Prepis prošnje se je postal istočasno Jugoslovanškemu klubu.

5. C. kr. naučnemu ministrstvu se je odposlala spomenica proti stalnemu nameščanju c. kr. okrajnih šolskih nadzorikov. Prepis spomenice je prejel tudi Jugoslovanški klub.

6. Jubilejne slavnosti »Narodnega di vladla« v Pragi se Zaveza oficijelno ni mogla udeležiti zaradi nastalih zaprek.

7. V stanovskem glasilu se je natančneje pojasnila točka h) člena IV. »Poslovnega reda«, ki govori o članarini Zavezinega članstva.

8. »Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem« je razposlala svojim članicam in tržaškemu učiteljskemu društvu okrožnico zastran zakasnelega izhajanja »Popotnika«. Vodstvo Zaveze je storilo ponovno in pogosto pri upravi »Učiteljske tiskarne« vse mogoče korake za redno izhajanje tega lista, toda vse ni nič pomagalo. Izredna odločnost Zavezinega vodstva je končno tiskarno vendarle prisilila, da izidejo vse naslednje številke letošnjega »Popotnika« točno in pravočasno.

9. Vsem štirim Zavezinim odsekom si se odposlali vsi predlogi v poročilo, kakor sta sklenila delegacija in upravni odbor. Gospodarskemu odseku se je dostavil tudi predlog tovariša J. Šega -glede preustrojite društva »Narodna šola«, ki na bi se pečala odslej samo z razpečevanjem zvezkov in drugimi enakimi šolskimi potreščinami. »Narodna šola« naj bi postala nekaj odsek Zaveze.

10. Zavezino vodstvo je zavzelo predlogo »Ustanovitev centralnega de narnega zavoda v Zavezi združenega učiteljstva« posebno stališče. Gospodarskemu odseku se je naročilo, da naj razmišlja, kako bi se združili v celoto vsa društva, gospodarska podjetja in denarni zavodi, ki jih je tekom let ustanovilo Zavezino učiteljstvo.

11. Stanovsko-politiškemu odseku s naroči, da natančno prouči vladno predlogo o reformi učiteljske in učiteljske izobrazbe. Odseku se preskrbe v to potrebni pripomočki.

12. »Šmarnsko-rogaško učiteljsko društvo« želi, da se opozori časniškarski in književni odsek Zaveze, da se v bodoč v stanovskem glasilu ne moleduje o slabem gmotnem stanju naših listov; tudi ne se poročila delegacijskih zborovanj kraj šajo, ker o tem itak poročajo delegati pri svojih društvenih zborovanjih.

13. Slovenskim šolskim korporacijam so se odposlala vabila k sodelovanju pri načrtu preustrojite našega šolstva.

14. Vsa kavezina zaloga mladinskih spisov, ki je Zavezina last, se je prodala. Dotični književni zaklad znaša 2610 K.

15. Letošnje delegacijsko zborovanje se vrši dne 3. in 4. septembra v Ljubljani po vzporedu, ki se sestavi in objavi pravočasno.

S tretje vodstvene seje upravne dobe 1918 (1. avgusta 1918).

1. Stanovsko-politiškemu odseku se je naročilo s posebnim dopisom, da naj odpošlje čimprej seznam združnih knjig Zavezinemu vodstvu, da dostavi ta seznam odboru učiteljskih knjižnic, da se označene knjige nabavijo za te knjižnice.

2. Z ozirom na ustanovitev skupnega lista za vse jugoslovansko učiteljstvo, ki naj bi izhajal kot mesečna priloga »Učiteljskega Tovariša«, oziroma srbo-hrvatskih učiteljskih časnikov, se naslovijo utemeljene vloge na deželne učiteljske Zveze v Split, Zagreb in Sarajevo.

3. Razposlala se je okrožnica raznim slovenskim društvom s prošnjo, da sodelujejo pri preustrojitvi našega nižjega in višjega šolstva in narodne vzgoje sploh.

4. Zavezino vodstvo je prosilo vsa ravnateljstva slovenskih učiteljskih, za statistične podatke, kakšne predstudies imajo učiteljski. Ti podatki se odpošljejo po vsprejemu stanovsko-politiškemu odseku, da jih uporabi pri sestavi spomenice glede vladnega načrta o reformi učiteljskih.

5. Vsem Zavezinih odsekom se je naročilo, da naj pravočasno odpošljejo vodstvu Zaveze vse one predloge, ki so zrelji, da se postavijo na dnevni red letošnjega delegacijskega zborovanja.

6. Načelnik stanovsko-politiškega odseka je stavil predlog, da naj študira vodstvo Zaveze vprašanje o zasnovi učiteljske centralne aprovižacne zadruge. Ker se intenzivno peča s to zadevo tovariš Fran Mrmolja, učitelj v Dobravljah na Primorskem, se je odposlal ta predlog njemu v razrešitev.

7. »Učiteljsko društvo za sodni okraj Vipava« je naslovilo prošnjo na vlado za izboljšanje aprovižacnih razmer za učiteljstvo Vipavskega okraja. To prošnjo je odposlala Zaveza priporočilno na pristojno mesto.

8. Na željo ljubljanskega učiteljskega aprovižacnega odseka je prosila kranjska učiteljska deželna Zveza vodstvo Zaveze za posredovanje dovoljenja izvoza slanine pri hrvatski vladi. Po Zavezi je bil v ta namen naprošen za uspešno posredovanje tovariš Kirin, predsednik »Svaza hrvatskih učiteljskih društev« v Zagrebu.

9. Tajništvo Jugoslovanskega kluba se je naprosilo a) za preskrbo izvirnega besedila zakona o draginjskih učiteljskih dokladah, kar je predlagal v državni zbornici dne 23. julija t. l. drž. poslanec Teufel in kateri predlog je bil neizpremenjeno in soglasno sprejet, kakor ga je odobrila gosposka zbornica; b) za natančno pojasnilo sprejete resolucije drž. poslanca Pacherja, s katero se vlada pozivlja, da omogoči preskrbovanje učiteljstva z življenjskimi potrebščinami v posameznih deželah, na način, da ga prikloni že obstoječim organizacijam. — Časnikarska poročila o tem so bila nepopolna in nejasna.

10. Sestavi se približno proračun, koliko bi stalo letno stalno Zavezino tajništvo. Ta izkaz se odda gospodarskemu odseku.

11. Zavezinih blagajniku se naroči, da sestavi za gospodarski odsek proračun, koliko bi stali Zavezino letno dve seji upravnega odbora. Upravnim odborom se plača vožnja po železnici za III. razred in dijete po 20 K na dan, zaračuna pa se tudi za vsakega odbornika oddaljenost od njegovega doma do bližnje železniške postaje po km, in sicer tako, kakor se to odmerja državnim uradnikom.

12. Razpravlja se o naročinih Zavezinih listov in o Zavezini članarini. O tem se obvestita gospodarski in časnikarski odsek.

13. »Tolminskemu učiteljskemu društvu« se na njegov dopis odgovori, da naj se obrne društvo samo s prošnjo direktno na c. kr. vlado za Primorsko, in to naj odgovori, po katerem ključu se je razdelil učiteljstvu poknežene grofije Goriške in Gradišanske enkratni nabavni prispevek, oziroma kje so polletne obresti od države nakazanega enkratnega nabavnega prispevka, ki je bil izplačan šele meseca julija t. l. namesto že 15. decembra leta 1917.

14. »Zveza slovanskega učiteljstva v Avstriji« je zopet oživljena. Nje odposlanci so ob zadnjem zasedanju državne zbornice uspešno posredovali na Dunaju na vseh krajih v prilog celokupnega avstrijskega učiteljstva.

15. Določil se je čas in prostor sejam upravnega odbora, razpravam Zavezinih odsekov in zborovanju delegacije za dan 3. in 4. septembra t. l. Vzpored delegacijske seje določil predsednik.

16. Pregledovanje Zavezinih računov se vrši ob času, ki ga določi Zavezin blagajnik. K seji se povabijo upravniki Zavezinih listov, vsi trije pregledovalci računov ter stalni preglednik Zavezine blagajne.

17. Zaveza pristopi z 1 deležem za 100 K kot član slovenskega gledališča v Ljubljani.

18. Razpišeta se za »Jan Legovo knjižnico« dve nagradi, prva za 500 K in druga za 300 K. Povest bodi izvirna, prikrojena za mladino od 12. do 14. leta, in obsegaj od 5 do 6 tiskanih pol.

Izkaz učit. društev o plačevanju članarine Zavezi.

Iz tega izkaza je razvidno, da je 17 društev storilo svojo dolžnost, 16 pa ne. Goriškemu in Tolminskemu učit. društvu

zakaj bi je ne druga. Malo dobre volje je treba, pa bo šlo. Prihodnji mesec se nam nakaže draginjska doklada. Predsedniki, tajniki in blagajniki na noge in pokažite, da ste vredni zaupanja, ki ga stavijo v Vas Vaši tovariši! Obracamo se z nujno prošnjo do vsega organiziranega učiteljstva, naj ne čaka migljajev s kolom od svojih funkcionarjev, ampak stori iz lastnega nagiba stanovsko dolžnost. Za vse uspehe zadnjih dni se imamo zahvaliti edinole našim organizacijam. Koliko dela, truda in stroškov to stane, se marsikomu niti sanja ne. Zato je nemoralno od tistega, ki s stisnjanim mošničkom sedi na zapečku ter čaka kaj bodo drugi izvojevali zanj.

nam manjka gmotnih sredstev? Tako sme in ne more iti več dalje! Vsi na ki za našo organizacijo! Tri društva še n prijavila svojih članov. Prosimo naj st čimprej, ker s svojim zavlačevanjem p vzročajo posebno upravnika mnogo nosti in dela. Radi bi že enkrat dolo končno naklado obema listoma.

Slovenska Šolska Matica. Šolski okrajji in poverjeniki S. S. M. so: I. Koroško: Pavel Koschier, učitelj v Veliki eu. — II. Kranjsko: 1. Cerknica-Loztec-Lož = Leopold Punčah, nadučitelj Gor. Logatec. 2. Črnomelj-Metlika Konrad Barté, šol. vodja, Metlika. 3. Idr = Marija Kavčič, c. kr. ravnateljica, Idrja. 4. Ilirska Bistrica = Rudolf Horv nadučitelj, Trnovo. 5. Kamnik-Brdo Tomo Petrovec, nadučitelj, Jarše. 6. Kevče-Ribnica-Vel. Lašče = Fran Stefa čič, nadučitelj, Vel. Lašče. 7. Kranj-Sko Loka: Vilibald Rus, učitelj, Kranj. 8. Ško-Radeče: Fran Rant, nadučitelj, Radeče. 9. Litija-Višnja gora: Bernard A doljšek, nadučitelj, Litija. 10. Ljubljana: Jakob Dimnik, nadučitelj, Ljubljana. Ljubljanska okolica = Marija Sodnik, u teljica, Bevke pri Vrhniki. 12. Novome = Matko Davorin, nadučitelj, Toplice. Postojna-Senožeče = Ferdo Juvani šol. vodja, Postojna. 14. Radovljica = V lentin Zavrl, nadučitelj, Begunje. 15. S dražica = Mihajl Vrbič, nadučitelj, S dražica. 16. Vipava = Herman Kmet, na učitelj, Col. — III. Štajersko: 1. Br žice = Janko Knapič, nadučitelj, Vide 2. Celje (mesto) = Fran Kranjc, učite Celje. 3. Celjska okolica = Fran Brim nadučitelj, Gotovlje. 4. Gornja Radgo = Marija Kocmut, učiteljica, Sv. Jurij. Ščavnica. 5. Gornji grad = Fran Koeb nadučitelj, Gornji grad. 6. Gradec = Fr Hauptmann. 7. Konjice = Fran Golc nadučitelj, Sv. Kunigunda n. P. 8. Koz = Moric Emerih, nadučitelj, Sv. Pet pod Sv. Gorami. 9. Laško (d. S. br.) = Anton Gnuš, ravnatelj, Dol pri Hraštnik 10. Laško (l. S. br.) = Ivan Četina, na učitelj, Laško. 11. Sv. Lenart = Ivan Kocmut, učiteljica, Sv. Lenart v Sl. g. I Ljutomer = Fran Zacherl, učitelj, Ljub mer. 13. Maribor (mesto) = prof. Mati Pirč. 14. Mariborska okolica (d. D. br) = Lasbacher Josip, nadučitelj, Ruše. I Mariborska okolica (l. D. br.) = Pučel Miroslov, nadučitelj, Krčevina. 16. Mar berk = Hren Ana, šol. voditeljica, Mu 17. Ormož, Josip Rajšp, nadučitelj, Or mož. 18. Ptuj (d. D. br.) = Kožuh Mirk nadučitelj, Sv. Duh v Halozah. 19. Ptuj (l. D. br.) = Valentin Kajnih, nadučite Ptuj. 20. Rogatec = Martin Sotošek, na učitelj, Zetale. 21. Sevnica = Stefani Scheligo, učiteljica, Rajhenburg. 22. Sl venska Bistrica = Ottilija Feigel, učitel ca, Slovenska Bistrica. 23. Slovenj Gr dec = Vrečko Fran, ravnatelj v p., Sl venj Gradec. 24. Šmarje pri Jelšah = Zoška Debelak, učiteljica, Šmarje. 25. Š stanj = Koropec Ivan, učitelj, Šoštari 26. Vransko = Ivan Kramar, nadučite Vransko. — IV. Goriško. 1. Gorica in G riška okolica = Alojzij Urbančič, naduč telj, Miren. 2. Gradišče = Aleksandr Šiligoj, nadučitelj, Medana. 3. Sežana = Matko Kante, Sežana. 4. Tolmin = Elk Kemperle, učiteljica, Hudajuzna. 5. Bove = Kallan Milko, nadučitelj, Bovec. 6. Cel lino = Gruntar Anton, nadučitelj, Cerkn 7. Kobarid = Bogataj Fran, nadučitel Kobarid. — V. Istra. 1. Koper = Venturi Fran, nadučitelj, Boršt. 2. Volosko (okr) = Terezija Silkošek, učiteljica, Herpelj 3. Kastav = Bruno Jurinčič, učitelj, Ka stav. 4. Pazin = Opašič Mara, učiteljic Pazin. 5. Kvamernski otoki = Žic Nikol c. kr. okr. šolski nadzornik, Krk. — V Trst: 1. Trst (mesto) = Karel Mahkot c. kr. učitelj, Trst. 2. Trst — zgornja oko lica = Valentič Ciril, nadučitelj, Škeden 3. Trst — spodnja okolica = Ivan Danet nadučitelj, Sv. Ivan. 4. Trst — učiteljski zaposlovalni tečaj = Anton Kutin, c. kr učitelj, Trst.

Kdor še ni član S. S. M., naj pošlj članarino (4 K) svojemu poverjeniku, a pa tudi lahko kar naravnost na Slovensk Šolsko Matico v Ljubljani. Publikacije z leto 1916.—18. bodo izšle pred novir letom.

Jakob Dimnik, t. č. blagajnik.

Letnina za učiteljski konvikt. An Somrak, Marenka Tiegel, Terezija Koš in Fran Stefančič, vsi iz Vel. Lašč, 8 K Hvala.

Kranjsko.

Vsem okrajnim učiteljskim društvon na Kranjskem! Posledice svetovne vojne se najbolj kažejo pri učiteljstvu. Z veliko silo pritiskajo na naš stan, ki je primoran zaradi tega iskati pomoči v narodno-gospodarskem združenju vsega učiteljstva na Kranjskem. Bledi obrabi, prevelike po stale suknje, pol ure pred nami mahljajoč hlače dajo nam trdno prepričanje, da je blokada entente v najlepšem cvetju in na

Društvo	Plačalo članarino za leto					Priglasilo članov 1918
	1913	1914	1915	1916	1917	
Belokranjsko	23./6. 1913 K 32.—					10
Breško-sevniško	18./5. 1913 K 53.—	23./1. 1915 K 54.—				49
Celjsko	26./12. 1913 K 72.—	26./12. 1917 K 54.—	26./12. 1917 K 59.—	26./12. 1917 K 53.—	26./12. 1917 K 53.—	83
Goriško	4./4. 1914 K 100.—					32
Gornjegrajsko	3./11. 1913 K 24.—	1./1. 1916 K 25.—	3./7. 1916 K 25.—	13./12. 1916 K 10.—	4./4. 1917 K 24.—	25
Kamniško	21./12. 1913 K 12.—					20
Kočevsko-slovensko	2./5. 1913 K 32.—	15./7. 1914 K 19.—	12./10. 1917 K 24.—	12./10. 1917 K 24.—		35
Konjiško	12./8. 1913 K 30.—	23./12. 1916 K 20.—	23./12. 1916 K 20.—	16./3. 1917 K 22.—	16./3. 1917 K 22.—	27
Kozjansko	14./1. 1914 K 32.—	14./1. 1914 K 16.—	27./11. 1917 K 30.—	27./2. 1918 K 30.—	27./2. 1918 K 30.—	28
Kranjsko	31./12. 1913 K 45.—	18./8. 1916 K 50.—	18./8. 1916 K 50.—	22./12. 1917 K 50.—	22./12. 1917 K 50.—	34
Laško	24./12. 1913 K 68.—	30./1. 1915 K 70.—	8./11. 1916 K 40.—	8./11. 1916 K 40.—	30./10. 1917 K 39.—	65
Litijsko	18./4. 1913 K 30.—	31./7. 1914 K 30.—				?
Ljubljana, Slov.	21./1. 1914 K 10.—	21./1. 1914 K 10.—	28./12. 1917 K 10.—	28./12. 1917 K 10.—	28./12. 1917 K 10.—	—
Ljubljana, mestno	3./5. 1915 K 20.—					41
Ljubljana, okoliško	7./6. 1913 K 23.—	6./7. 1914 K 7.—	3./5. 1915 K 15.—			11
Ljutomersko	7./6. 1913 K 40.—	4./5. 1914 K 42.—	8./11. 1916 K 31.—	23./10. 1916 K 31.—	22./12. 1917 K 38.—	36
Logaško	7./7. 1914 K 40.—					37
Mariborsko	7./7. 1914 K 78.—		16./12. 1917 K 25.—	16./12. 1917 K 33.—	16./12. 1917 K 22.—	51
Novomeško	15./5. 1914 K 43.—					27
Ormožko	6./7. 1913 K 35.—	13./7. 1914 K 42.—	16./2. 1916 K 34.—	30./10. 1916 K 34.—	20./8. 1917 K 34.—	36
Pedagoško	16./7. 1913 K 50.—					?
Postojnsko	2./9. 1913 K 30.—					38
Ptujsko	2./4. 1914 K 40.—	2./4. 1914 K 40.—	6./4. 1918 K 15.—	6./4. 1918 K 15.—	6./4. 1918 K 15.—	45
Radovljiško						?
Savinjsko	3./3. 1914 K 27.—					35
Sežansko	9./7. 1918 K 66.—					47
Slovenjebistriško	24./7. 1913 K 18.—	2./12. 1914 K 13.—	23./1. 1918 K 17.—	23./1. 1918 K 17.—	22./1. 1918 K 17.—	23
Slovenjegraško	13./5. 1913 K 21.—	4./4. 1914 K 20.—	1./5. 1917 K 16.—	5./1. 1918 K 13.—	5./1. 1918 K 14.—	18
Slovensko za Istro	20./7. 1913 K 45.—	30./7. 1914 K 50.—				53
Šaleško	8./11. 1913 K 24.—	24./3. 1914 K 25.—				28
Šmarsko-rogaško	7./8. 1912 K 40.—	16./12. 1917 K 40.—	2./2. 1918 K 30.—	2./2. 1918 K 30.—	2./2. 1918 K 30.—	40
Šentlenartsko	14./4. 1913 K 24.—	22./3. 1914 K 25.—	11./3. 1916 K 25.—	11./3. 1916 K 20.—	17./7. 1917 K 16.—	30
Tolminsko	4./7. 1913 K 61.—					57
Tržaško	23./7. 1913 K 65.—	10./7. 1914 K 66.—	22./1. 1918 K 40.—	22./1. 1918 K 8.—	22./1. 1918 K 36.—	158
Zveza slov. učit. in učiteljic na staj.	22./8. 1913 K 10.—	2./16. 1916 K 10.—	2./10. 1916 K 10.—	23./12. 1916 K 10.—	30./10. 1917 K 10.—	—

je upravni odbor za ta čas spregledal članarino. Enak izkaz samo za štajerska učiteljska društva je objavila Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem v 25. št. »Učitelj. Tovariša« leta 1917 s povoljnim uspehom. Ako store štajerska učiteljska društva v pretežni večini svojo dolžnost,

Zavezina blagajna je prazna, zato ni mogel izplačati blagajnik o veliki noči upravnim odbornikom potnine. Kako pridejo ti do tega, ki se žrtvujejo za skupnost, da bi imeli poleg truda in dela še gmotno škodo. Pri Zavezi se je nakupilo silno dela. Ali naj zdaj to vse zastane, ker

Prvotno smo mislili, da nastaja stradanje in pomanjkanje samo v Ljubljani; toda iz ustnih in pisanih poročil učiteljskega zvezele je razvidno, da ni tam mnogo boljše; morda v nekaterih krajih še slabše nego v Ljubljani.

Pomagajmo si sami! Pozovemo Vas, osnujete v svojem okraju lastni aprovizacijski odbor po zgledu z družbenega ljubljanskega učiteljskega. Vojna zna trajati še dolgo in roditi za nas nepregledno posledice. Trpeli bi glad veliko manj, ako se organizirate. Zlasti priporočamo večjo delavnost in zanimanje samicem in učiteljicam brez lastnega gospodinjstva.

Skličajte sestanek vsega v Vašem okraju se nahajajočega učiteljskega. Izvolite aprovizacijski odbor, sestavite katastrofne članove in skušajte dobivati živila. Tu sploh ni nobene instance! Kdor da in kjer dobi!

Obvestite o Vaših namenih tudi podružnico »Slovenske zveze«, ako obstoji v Vašem okraju. V slogi je moč!

Potrebne informacije dobite pri tajništvu Deželnega slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani.

Obenem Vas prosimo, da plačate od vsakega v Zavezi organiziranega člana na leto po 1 K — (kakor prosil v zadnjem »Učit. Tovaršišu« na strani 3. blagajnik).

Štajersko.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo je zborovalo v nedeljo, dne 21. julija popoldne v Bočni. Vdeležba je bila navzlic deževnemu vremenu povoljna. Najlepši zglede stanovske zavednosti je dal vsem tov. Branko Zemljčič ki ga ni ustrašila šesturna pešhaja iz daljne Solčave v Bočno in enaka pot zopet nazaj. Čast mu! — Iz predsednikovega poročila posnamemo, da so vplačali društveni tov. A. Omusu v Dolu vsoto 407 K 90 h; poslalo se bo pa še 104 K 70 h. V celoti torej dobi vojni pomožni sklad 512 K 60 h. Za častno darilo tovarišem H. O. M. se je nabralo pri zborovanju 52 K, kar se je odposlalo Zvezi. Glede Zavezinega strokovnega tajništva so zborovalci iz znanih razlogov storili zopet negativen sklep. Nato je tov. Klemenčič iz Rečice prečital skrbno sestavljeno poročilo glede načrta o preustrojitvi našega šolstva; z malenkostnimi spremembami se je sprejela točka za točko. Potem je govoril tov. Kocbek iz Gornjega grada o naših užitnih in strupenih gobah. S pomočjo različnih, v okolici nabranih gob ter izbornih tozadevnih slik, je bilo predavanje silno zanimivo. Videlo se je, da tov. Kocbek ni samo praktičen gobar, marveč da tudi izvrstno obvlada obširno tozadevno literaturo. Oba predavatelja sta žela od navzočih društ. članov in gostov zasluženo priznanje.

Prihodnje zborovanje se vrši v začetku novembra t. l. v Gornjem gradu. — Fina Bizjak, zapisničarica.

Kranjske vesti.

—r— Vse učiteljsko kranjskega šolskega okraja se vabi v ponedeljek, dne 12. avgusta t. l., v Kranj na skupni sestanek zaradi ustanovitve okrajne učiteljske aprovizacije. Sestanek, ki se vrši ob 9. uri popoldne v ljudskošolskem poslopiju, je za vsako posamezno učno osebo tega okraja izredne važnosti, zato pričakujejo sklicatelji polnoštevilne vdeležbe.

—r— Program ljubljanskega učiteljskega v prihodnjem šolskem letu. Ljubljansko učiteljsko se je v petek, dne 26. julija t. l. polnoštevilno zbralo v telovadnici II. mestne šole, da določi za novo šolsko leto program, ki obsega resolucije, ki jih objavimo. — S temi resolucijami se strinjamo tudi mi, ker obsegajo delo učiteljskega v šoli kakor tudi izboljšanje njegovega gimnastičnega položaja.

Rezolucije se glase: Ljubljansko ljudsko-šolsko učiteljsko, zbrano na sestanku v telovadnici II. mestne deške ljudske šole dne 26. julija, je sprejelo soglasno sledeče resolucije:

1. Merodajne korporacije, to so: Mestni magistrat, c. kr. mestni in deželni šolski svet se pozivljajo, da izposlušajo s prihodnjim šolskim letom izročitev vseh ljubljanskih ljudskošolskih poslopij svojeju namenu. Popravilo in snaženje tri leta drugim svrham služočih in skoro sedaj že eno leto praznih poslopij je treba izvršiti takoj, sicer bi bila primorana ljubljanska mladina, ki je v vzgoji in pouku zelo zane-marjena, zopet posecati nedostaten pouk, kar se godi že 4 leta na veliko škodo naj-nedolžnejših.

2. Pri vojaških oblastih naj posredujejo za oprostitev omil učiteljev, ki so morali takoj po sklepu šolskega leta v vojaško službo. Oprostite naj se tudi ostali del ljubljanskega učiteljskega, ki naj nastopi učiteljsko službovanje gotovo 15. septem-

bra; sicer bi bila uvedba takozvanega normalnega pouka brez učiteljev z otvornitvijo šolskih poslopij iluzorna, zato:

a) Ker ljubljansko učiteljsko ne more prevzeti pod sedanjimi aprovizacijskimi razmerami na noben način več poučevanja v dveh razredih, kjer tudi ljubljanski učitelj ima pravico živeti samo enkrat na svetu.

b) Tak pouk mu vzame še ostali del telesnih sil, da ni tako postopanje več v interesu uspešnega poučevanja šoloobiskujoče mladine in obremenjuje po nepotrebnem in po krivdi drugih pokojniški fond.

c) V dveh razredih se učitelj prehitro izčrpa in ni več garancije za dober in uspešen pouk.

3. Šolska oblast mora s prihodnjim šolskim letom nastavljeni na deških šolah od inkl. III. razreda dalje samo moške učne moči; učiteljice naj poučujejo v prvih dveh razredih. Vsem je znano, da jim v višjih razredih ni mogoče zdržati disciplin zaradi vojnih razmer tako pokvarjene mladine.

4. Starši in namestniki šoloobiskujoče mladine se pozivljajo, da store potom svojih političnih in izobraževalnih društev primerne korake v dosegu rednega in uspešnega pouka. Tak pouk zahteva:

a) Korist in skrb mobiliziranega očeta.

b) Nezmožnost mater nadzorovati razposajene otroke, ker jih ali ne ubogajo ali nimajo časa jih vzgajati. — Pokovica takih skrbi in odgovornosti odpade z urejenim poukom.

5. S temi predlogi in načrti, ki se objavijo v časopisju in predložijo učiteljskih organizacij na merodajna mesta, se oddolži ljubljansko učiteljsko svoje vesti in vzvišeni nalogi ter bi stopajo radevolje s prihodnjim šolskim letom na tridapolo delo.

6. Učitelji smo fizični in psihični delavci. Prosimo mestni magistrat, deželni odbor in c. kr. deželno vladu, da nas podpirajo in dajejo na razpolago živila po cenah, ki ne smejo presežati nikdar našega finančnega položaja. — Slavna deželna vlada se nadalje prosi za nujno vpeljavo in strogo nadziranje maksimalnih cen glede vseh živil, ker sicer pri vedno rastoči dražini vse naše doklade skoraj nič ne zaležejo.

7. Ne glede na pristrižene državne draginjske doklade prosimo mestni magistrat, da dovoli učiteljsku za leto 1918. enkratno občinsko doklado. Event. izgovori — nikritja, — ki jih navadno slišimo pri pl. Wimmerjih, deželnih odborih itd. ne držijo. Ako so na razpolago tisoč milijoni, milijarde za druge svrhe, se najde tudi par stotakov za ljudske potrebe.

—r— (Iz seje c. kr. mestnega šolskega sveta ljubljanskega.) O redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, ki se je vršila v torek, dne 16. julija 1918., smo prejeli nastopno poročilo: Predsednik proglašil sklepčnost in otvoril sejo. Poročilo o važnejših kurentcijah in o načinu, kako so bile rešene, se vzame na znanje. Odobri se brez ugovora zapisnik o zadnji redni seji z dne 28. maja 1918. Na znanje se vzemo in odobre poročila o nadziranju zasebne dekluške osemrazrednice ljubljanskega šolskega kuratorija, notranje trirazredne meščanske šole uršulnice, zasebne deške in dekluške trirazrednice in pa deške štiri-razrednice nemškega šolskega društva — vse za šolsko leto 1917/18. in vse z dostavkom, da se imajo predložiti c. kr. deželnemu šolskemu svetu.

Stavijo se termo-predlogi za razpisane službe: stalne učiteljice na mestni slovenski dekluški osemrazrednici, stalnega učitelja, na I. mestni deški ljudski šoli in voditeljice extra statum na dnevnem zavetišču IV. mestne deške ljudske šole. — Pavlu Kunauerju, stalnemu učitelju na šišenski deški osemrazrednici se pripozna I. petletnica. Sklene se več prošnja za dovolitev, oziroma za podaljšanje večjih dopustov priporočilno predložiti c. kr. deželnemu šolskemu svetu v ugodno rešitev. C. kr. deželni šolski svet je naprositi, naj na pristojnem mestu posreduje, da bi se naredbenim potom primerno zvišale sedanjim razmeram neprimerne izpraševalne takse pri zasebnih izpitih. Potem, ko se pojasni še nekaj vprašanj internega značaja pedagoške in administrativne vsebine, zaključil predsednik, ker se nihče več ne oglasi za besedo, o seji.

—r— Iz seje c. kr. okrajnega šolskega sveta v Kranju, dne 16. julija 1918. — 1. Poročilo o važnejših kurentno rešenih zadevah se vzame na znanje. 2. Priporočilno se rešijo prošnje učiteljskih oseb za pripoznanje starostnih doklad, in sicer: Antonu Lovsetu, nadučitelju v Podbrezjah, se prizna I. Tereziji Kovačičevi, učiteljici v Goričah, IV. Ani Schifferjevi, učiteljici v Kovorju, I. Karolu Završniku, učitelju v Dupljah, VI. Josipini Mihelič-Majde, učiteljici v Preddvoru, pa II. sta-

rošina doklada. Negativno se reši neka prošnja za IV. oziroma V. starostno doklado. 3. Začasne popolnitve učnih mest v Skofiji Lodi, Zeleznikih, Kranju (dekluška šola), Besnici in Trziču se naknadno odobri. 4. Nagradi se pouk v ženskih ročnih delih za šolsko leto 1917/18. trem prosilkam po izkazu učnih ur. 5. Stirim nadučiteljem se določijo nagrade kmetijskega pouka za izkazane izredne ure v šolskem letu 1917/18. 6. Določil se razporedba II. prosilcev za podelitev državne subvencije za obdelovanje šolskih vrtov. 7. Za razpisana učna mesta se sestavijo kompetentne tabele, in sicer za nadučiteljsko mesto v Zeleznikih (4 prosilci), potem za učiteljska in voditeljska mesta v Bukovšiči (5 prosilcev), Dražgošah (2 prosilca), Retečah (10 prosilcev) in na Senturški gori (6 prosilcev). 8. Na znanje se vzamejo poročila o nadzorovanju 22 ljudskih šol. 9. Razpravljalo se je o šestih disciplinarnih preiskavah zaradi manj povoljnih uspehov v šoli; dve disciplinarni zadevi pa sta se postavili z dnevnega reda, ker se morajo izvršiti o njih še natančneje poizvedbe. 10. Pri slučajnostih se sprejme soglasno naslednji po učiteljskem zastopniku V. Rusu stavljeni predlog: C. kr. deželnemu šolskemu svetu v Ljubljani se nasvetuje, a) da za vse kranjske šole nemudoma določi, kakšna vrsta cesarjeve slike bi bila najprikladnejša za nakup, b) da poskrbi pravočasno za zadostno množino in nizko ceno raznovrstnih šolskih zvezkov, risalnega papirja in pisalnih potrebščin, ki se rabijo v novem šolskem letu 1918/19. na vseh šolah na Kranjskem.

—r— Poziv! Pregledovaje zapisnike sem našel, da je še precejšnje število vpo-kojenih učiteljev in učiteljic na slovenskem ozemlju neorganiziranih. Pristopite torej našemu društvu vsi in vse, da bo naš krog popoln, in da ne bo manjkalo niti enega tovariša in tovarišice. — Nabirajte pa tudi podpornice, da se okrepimo in lažje prenašamo pezo sedanjih težkih časov. — Današnje število vseh članov je 128, bilo bi nas lahko še trikrat toliko, ako bi vsi storili svojo dolžnost in društvu vpsalali mali znesek treh kron. — Društveno premoženje je naraslo na 736 K 35 h. — Podpora se je izplačalo v šestih letih za 11 smrtnih slučajev, za vsak slučaj po 80 K do 112 K! Pogumno naprej, dokler nam sije ljubko solnce na sveti slovenski zemlji! — Društveni tajnik: Davorin Judnič.

Splošni vestnik.

Widrovo »Moje prvo berilo« bo izšlo v novem natisku do začetka prihodnjega šolskega leta. Izdaja bo seveda vojnim razmeram primerna.

Razglas. Štev. 4004/pr. Zadnje čase so sovražni letalci ponovno metali letake državi sovražne vsebine. Na podlagi § 13. oddelek C ministrske naredbe z dne 19. januarja 1853, drž. zak. št. 10, se posest in razširjanje takih letakov prepoveduje najstrožje. Prestopke te prepovedi se kaznuje, v kolikor ni vporabiti določb obč. kaz. zakona po § 11 ces. naredbe z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, z globami od 2 do 200 kron, ali z zaporom od 6 ur do 14 dni. — C. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko. Ljubljana, dne 29. julija 1918. Za c. kr. deželnega predsednika: Latschan, s. r.

Svarilo. Dogodilo se je že večkrat, da se je kdo zoperstavil vojaškim stražam in patroljam, ki stražijo blago na železnicah, ali da se ni pokoril odredbi vojaških straž ali njih klicu. Vojaška straža je bila primo-

rana, rabiti orožje. — Z ozirom na svarila, ki so na kolodvorih nabita, se občinstvo opozarja, da imajo straže, ki so v železniški službi, vse pravice in dolžnosti vojaških straž. Ako se ji kdo zoperstavi ali celo dejansko v bran postavi, je straža dolžna, nastopiti odločno in če treba, rabiti tudi orožje. Kogar bi straža pozvala, ta naj takoj obstoji, ker je sicer njegovo življenje v nevarnosti. Pokoril naj se brez ugovora nje odredbam.

Prošnja. Vsa šolska vodstva, ki razpolagajo s starimi, zavrženimi šolskimi knjigami, se prosijo, da bi jih odstopila podpisane vodstvu. Sprejmejo se tudi bolj pokvarjene in pomankljive knjige različnih izdaj, ker je uničila vojna s šolo tudi ves inventar. Morebitni stroški se povrnejo. Šolsko vodstvo Drežnica pri Kobariidu, dne 27. julija 1918.

Fr. Ločniškar, voditelj.

Darovi. Postojnsko učiteljsko društvo je darovalo za Krekov spomenik 40 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljskega«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Šolske tiskovine

ima

: UČITELJSKA TISKARNA :

v zalogi. Ker je pa papir in tudi tisk vsak dan dražji, zato prosimo šolska vodstva in krajne šolske svete, da se požurijo z naročili in to ne samo zaradi nižje cene, ampak tudi zaradi tega, da nam bo mogoče pravočasno ustreči.

Karel Widrovo: »Moje prvo berilo« se nanovo tiska, ker je prejšnja zaloga pošla.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim,

v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. julija 1918 K 102.728-93.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/26. do 1/26. ure popoldne.

„Silva vrelec“

Kislo vodo

in vino razpošilja Andr. Oset

Tolsti vrh, P. Guštanj

(Koroško.)

Knjigoveznica

Anton Janežič

Ljubljana

Florijanska ulica 14

se priporoča sl. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela vlog koncem leta 1917 K 66,800.000.—
hipotečnih in občinskih posojil „ 27,000.000.—
rezervnega zaklada „ 2,000.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.